

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH,
HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

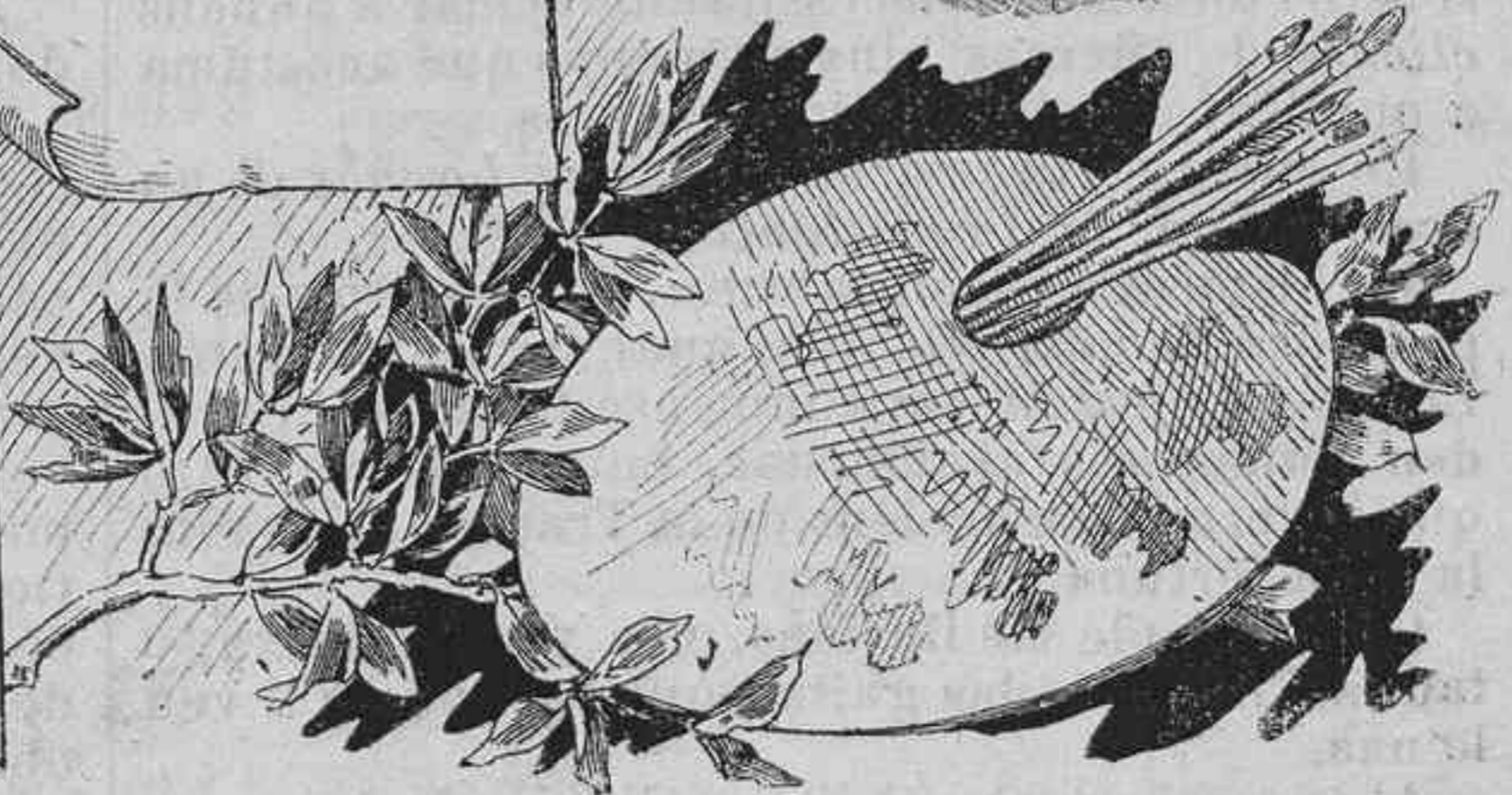
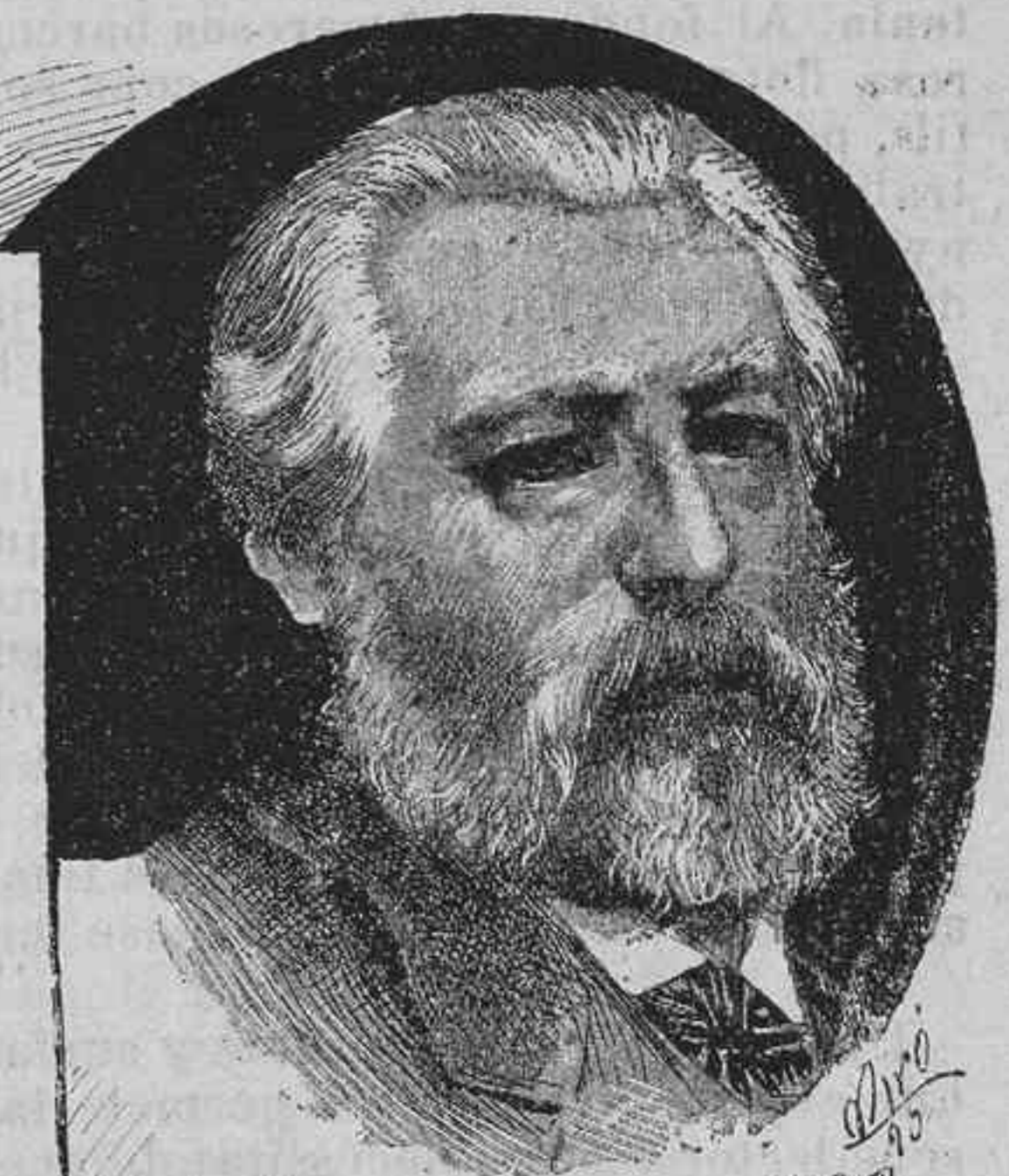
Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

BOUGUEREAU.

Un nom que brilla
à gran altura
entre 'ls atletes
de la pintura.

CRÓNICA.

LA COMPANYIA TRASATLÀNTICA.

Seria de desitjar qu' en aquell periòdich setmanal, tan popular, tan il·lustrat y tan barat, que per fer la guerra á la premsa impia, vè sostenint lo Marqués de Comillas, sacrificanhi cada any uns quants mil duros; seria de desitjar, repeteixo, qu' en las columnas de aquell periòdich ab que 'ls richs, que son sempre 'ls sants, fan la guerra als pobres, que som sempre 'ls dimonis, se donguessen explicacions precisas, claras y terminants sobre las causas verdaderas que fan que la *Companyia Trasatlántica*, de cinch ó sis anys ensá, no reparteixi 'l més mínim dividendo als seus pobres accionistas.

L' assumpto es de aquells que 's prestan, y la ploma y 'l llapis trobarian motius més que sobrats pera lluhirse, donant de passada un exemple edificant de alta moralitat pública.

Qualsevol artista podria trassar una alegoria magnífica dels grans negocis realisats un temps pèl fundador de la Companyia, quan aquesta anava casi tota pèl seu compte, negocis que li permeteren acumular una fortuna inmensa, regalarse un monument públich y deixar una suma considerable destinada á crear l' aludit periòdich, al caritatiu objecte de destruir la ponsnyosa premsa de deu cèntims.

En aqu·sta alegoria, la imatge del primer marqués de Comillas podria pendre la forma de un verdader sant Miquel Arcàngel tenint sota sos péus á la impietat y á la pobresa, la primera representada per un periodista alegre, la segona per un accionista il·lús que baix la pressió del péu del poderós sant, vomités los pochos quartos que tenia. Al fondo 'ls numerosos barcos de la poderosa flota ab sombreros de copa sobre 'ls mástils, per indicar que si quan eran joves varen treballar molt, ara cap á sas vellesas fan lo senyor passejantse per tots los mars sols pèl gust de passejarse. Lo títul de la alegoria podria ser: —«Sant Miquel Arcàngel, patró de la Trasatlántica.»

Y á continuació y pera major claretat podria publicarse un article demostrant que si la Companyia avuy per avuy no dona ganancias, aquestas no deixarán de obtenirse, del ordre espiritual á lo menos, lo dia que 'ls seus barcos, en lloch d' emprendre la ruta de l' América, del Africa y de la Oceania, acabin de descobrir lo camí que per lo que sembla bu·can ja fa temps, de anarse'n al Cel en linea recta y sense fer escalas.

Un' altra idea aprofitable y sumament cómica que al periòdich aludit li permeteria fer riure als seus lectors, sense necessitat de apelar á aquells clichés de quèntos vius alemanys que acostuma á publicar en casi tots los números.

Lo quènto viu podria titularse: *Lo nás de un accionista de la Trasatlántica.*

La historia es molt sabrosa. Als recláms de la poderosa Companyia á la qual degué D. Antón López y López la seva inmensa fortuna, hi acuden numerosos accionistas, entre ells un xato que inverteix en accions de la Trasatlántica tota la seva fortuna.

Lo xato, plé de il·lusions, riu y s' engreixa, y tant se li inflan las galdas que casi no se li veu lo nas.

Al any primer percibeix un dividendo de un set

per cent, y 'l xato exclama:—Més esperava, francament; pero ¡bah! femnos càrrech que ara tot just comensém, y qu' en materia de negocis los principis son sempre lo més difícil.

Segón any: ni un quarto. Las galdas se li comensan á baixar, lo nás ja torna á sortirli.

Any tercer: ni un cèntim tampoch. Nou pansiment de galdas, nova creixensa de nás.

L' any quart, igual que 'l tercer; l' any quint igual que 'l quart; l' any sisé igual que 'l quint, y aixis successivament. L' accionista está desconegut. Ja no tè galdas siquiera: ja no tè sino nás, un nás llarch y punxagut com lo bauprés del barco més gros de la *Trasatlántica*.

Per últim se'n va á la Bolsa resolt á enagenar aquellas accions que havia adquirit á 84 per cent. N' hi ofereixen una patarata, y l' accionista exclama:—Més m' estimo esqueixarlas.

De retorn á casa seva y per entretenir al seu fill al qual los reys no li han portat res y 's queixa y plora desafortadament demanantli una joguina, agafa las accions y n' hi fa una serie de barcos de paper, dihentli:

—Ja que á mi no m' han donat sino disgustos, á lo menos que aquesta pobre criatura s' hi entretenga.

* * *

Tal es lo resultat que han tingut las il·lusions de tants y tants accionistas, que seduhts pèl crèdit de la Casa López, y animats pèl reparto de un dividendo d' un 7 per cent que va efectuar-se l' any primer, varen invertir los seus capitals en accions de la *Trasatlántica*.

¡Quán prompte va venir lo desengany! ¡Y quín desengany més llarch!

Aquell negoci que va enriqueir al primer marqués de Comillas, porta trassas de arruinar á tots los que de bona fe y plens d' esperansas fallagueras, van deixarse embarcar.

Y la veritat siga dita: qualsevol hauria caygut á la ratera.

Se tractava de una companyia poderosa y acreditada. Los seus barcos crusan los mars, emprenent rutas qu' en sa major part han sigut sempre profitosas á totas las empresas maritimas. No 'ls hi faltan may passatjers, no 'ls hi falta may carga, y á major abundament encare disfrutan del servey oficial, y percibeixen cuantiosas subvencions. Lo govern espanyol las subvenciona, las subvenciona 'l govern de Méjich, está pròxim á subvencionarlas lo govern argentí.

Donchs á pesar de totas aquestas ventatjas y de totas aquestas gangas, van finint los exercicis anuals, y totas las memorias terminan ab lo mateix estribillo:

«RESULTADOS DEL EJERCICIO.—Los correspondientes á este no han producido beneficio alguno»

¿Cóm s' explica, cóm se comprén, tant esplendor al costat de tanta ruina?

Altras moltas empresas, sense contar ab més recursos que 'ls seus medis privats, fan, per exemple, sos viatjes á Cuba, y s' enriqueixen, y cada any aumentan la seva flota ab algún nou vapor, ab qual adquisició consolidan los seus beneficis.

En cambi la *Companyia Trasatlántica*, monopolisant lo servey oficial y embutxacantse quantiosas subvencions, fa anys que no reparteix un cèntim als seus accionistas. Passa de 50 milions de pessetas l' impost del seu capital en accions y obligacions; s' acosta á 96 milions lo seu compte corrent, y ni aquell capital inmens, ni aquest es-

ANTIGUALLAS.—LOS REYS.

Ja que no més se busca enganyá als naus,
per qué no 's fa aixó 'l dia d' Ignocents,
y 's lograria lo mateix objecte,
sense parlar de Reys?

pantós moviment de caixa, deixan al cap de l' any un céntim de benefici.

Vels'hi aquí un cas ben extrany. Se semblan poderosas sumas de diners en un camp ben abonat y en las condicions més favorables que pogan imaginar-se, y á l' hora de segar no 's recullen sino desenganys y tristesas.

Aquest any s' atribuheix la culpa de tanta desventura, á la circumstancia de haver tingut que gastarse més carbó per imprimir major rapidés á la marxa dels vapors, y á la necessitat de tenir-se que adobar las calderas de no sé quins barcos.

Cada any una excusa ó altra... pero 'ls beneficis no 's deixan veure.

L' accionista sense influencia dintre de la Junta, ha de acceptar sempre per bonas las insinuacions contingudas en las memorias anuals.

—Aixó es lo que passa — li venen á dir — tú ara aproba 'l baláns y 'ls comptes del exercici.

—¿Y qué succehirá si no 'm dona la gana de aprobarlos?—pregunta 'l pobre accionista, indefens com lo peix xich dintre de la boca del gros.

—¿Qué dimontri vols que succeheixi? Ho aprobarem los de l' olla, que som la majoria, y com que vots son trunfos, aprobat per nosaltres, aprobat per tothom.

No hi ha més cera que la que crema.

Aquest dia 'm deya un accionista desesperat:

— Com la Companyia, fins ara no ha anat bè, no es d' esperar que hi vaja en lo successiu Per lo tant, lo millor que podrian fer seria liquidar,

portant als Encants tota la ferramenta que 's pogués reunir. De aquesta manera la estatua de D. Antón López y López, als set anys de la seva erecció, contemplaria 'l desenllás de la seva obra.

P. DEL O.

A LA MEMORIA

DEL GRAN ACTOR LLEO FONTOVA. (*)

Aquell gegant de la escena,
aquell home inimitable
que ab son geni incomparable
guanyá tants y tants llorés,
rompent d' aquesta existencia
la cadena mal soldada,
ha emprés la eterna volada
y ja no 'l veurém may més.

S' ha apagat la flama pura
que ab sa potencia atrevida
doná impuls, calor y vida
al Teatro Catalá:
s' ha extingit l' actor insigne
que per coronar sa historia,
pretengué arribá á la gloria...
y á la gloria va arribá.

Lo dols sabor de la terra
que sas creacions tenian,
lo perfúm que despedian
destacantse entre 'ls demés;

(*) Llegida pèl actor D. Frederich Fuentes, en la funció necrológica donada á *Novedats* lo dia 2 d' aquest mes.

aquella vritat pasmosa
que transportava á las taulas
ab sos gestos y paraulas,
no ho veurém may més ¡may més!

Ell va ser lo nostre mestre;
ell qui, ab mirada serena,
entre 'ls barranchs de la escena
va ensenyarnos lo camí...
Sempre gran, sempre admirable,
l' horisón del art va obrirnos,
y ab los ulls semblava dirnos:
—Per ser cómich, se fa així...—

¡Tot s' ha fós!... Ja á la victoria
no podré torná á portarnos,
ni ab ell podré empaparnos
de perfecció y de progrés.
La mort ha arrencat furiosa
de sa existencia las galas,
lo geni ha plegat las alas...
y ja no 'l veurém may més.

Pro... ¡sí que 'l veurém!... ¿Qué importa
que 'l seu cos la parca 'ns robi?
qué hi fá que sa má no 's trobi
encaixant ab nostras mans?
Si va trepitjar l' escena
y aquí son pas va marcarse,
¿cóm poden may esborrarse
las petjadas dels gegants?

¡Nó, Fontova!... Massa fonda
ta influencia está grabada,
perque quedi soterrada
baix lo manto de la mort.
Es massa intensa y vivíssima
l' aureola que 't rodeja,
perque á Catalunya 's veja
perdut may lo teu recort.

La empena maravellosa
que tú al teatro donares,
los mil tipos que creares
y que tothom t' ha admirat,
son páginas indelebles,
llums que eternament fulguran
y monuments que asseguran
la tèva immortalitat.

C. GUMÁ.

L' ÚLTIMA AVENTURA.

—¡Pssst, Lluiset!... ¿que també jugas á la bolsa,
que vas tan preocupat, sense saludarme?

—¡Ay, dispénsam, ni me 'n havia adonat! Tinch
un cap com un bombo... no sé lo que 'm passa...

—Séu, séu aquí, donchs; pren qualsevol cosa
y potser t' aixeribirás... ¿Que te n' ha succehit
alguna de crespá?..

—¡Oh... si tú ho sapiguessis!...—

Y deixantse anar en la cadira, se m' assenta
al davant, ab moviments d' autómata, pero d'
autómata espatllat y fora de son centro.

En Lluiset es un xicot de bona casa y malas
costúms, de cor excelent y cap desbaratat. Jove,
ben plantat y ab la cartera plena de bitllets, sol
entregarse á la cassa de aventuras amorosas ab
un entussisme no sempre coronat per l' éxit.

La circumstancia de véurel entrar al café á
aquells horas, tan distret y ab aquella cara tan
ennuvolada 'm fa creure que 'l bon minyó deu
haverse enfangat en algún enredo de mal gé-
nero, ó que tal vegada anant per llana n' ha
sortit esquilat.

—¿Qué vols pendre?—li dich, ab la intenció de
serenarlo una mica y ferlo cantar després.

—Res—me respón, ab veu rápida:—no estich
per pendre... lo que voldria es donar, donar qua-
tre clatelladas á algú, pera desfogar d' un cop
lo mal humor que 'm vessa per tot arréu...

—¡Hola hola! ¿tan grossa te l' han feta?

—¿Que sí es grossa dius? De lo més monumen-
tal que s' ha vist al món...

—Si fossis tan amable que...

—Sí, home, sí; ¿vols que t' ho expliqui? No
busco altra cosa. Las penas, al contarse, perden
gran part de la seva intensitat...

—Donchs, digas. Ja sabs que jo... Devegadas
més hi veuhen quatre ulls que dos, y potsèr en-
care puga donarte un bon consell...

—No; la cosa ja no t' remey: no son consells lo
que necessito, sinó *descaporaderos*, ayre per res-
pirar...

—Pues, au, desembutxaca...

—¿Quin dia eram ahir? ¿dimecres?

—Dimars.

—Just, dimars; ni tampoch ho sé: ¡dimars...!
la mala anomenada del dia ja m' havia d' haver
posat en guardia... ¡que 'n vaig ser d' asel... En
fi... ara ho veurás. Figúrat que ahir á la tarde
'm passejava com de costúm pèl carrer de Fer-
nando, quan te me 'n adono d' una senyora que
crusava 'l carrer, deu passos més amunt...

—Y tú, com de costúm, vas seguir-la...

—¡Si era tan mona!... En dos salts vaig posár-
meli casi al costat. Era una criatura divina...

—¿Era?... ¿es dir que ara ja no ho es?...

—¿Ara?... Lo que ara es... Ja veurás, no m' in-
terrompis...

—Callo y escolto.

—Representava tenir quatre ó cinch anys més
que jo... ¡pero quina bellesa més espléndida!
¡quin ayre més arrogant y distingit! La mages-
tat de la seva hermosura no va intimidarme: m'
adelanto un pas y li tiro una flor, la flor més es-
piritual y delicada que 'm va venir á la boca...

—Sí; li devias dir *camelia*...

—¿Que te 'n burlas?... Ella va mirarme ab
certa insistencia y 'm va semblar que somreya
una mica.

—¡Hola hola!... Aixó marxava bè...

—Animat per aquesta benévola acullida, me
quedo resoltament al seu costat y segueixo di-
hentli frasses ensucradas. Ella no 'm contestava
y continuava caminant, encantantse davant de
las botigas y escampant un perfúm embriagador
que 'm trastornava 'l cervell... De sopte s' atura
davant d' una argenteria y 's posa á contemplar
las joyas, acabant per fixar obstinadament la
seva mirada en un magnífich anell de brillants
ab una hermosa perla al centro...

—¡Aquell era 'l gran moment!...

—Aixis mateix ho vaig creure. M' acosto més
y més á la misteriosa bellesa y li dich en veu
baixa:—Es bonich aquest anell.—En efecte, 'm
respón ella: es una joya preciosa.—Está á la seva
disposició.—¿Mèva?...

—¡Guapo!... ¡Éra una virtut molt frágil...!

—Va pronunciar aquest *mèva*? ab una natu-
ralitat tan absoluta, que vaig figurarme que 'l
negoci 's podia donar ja per acabat. Entro á la
botiga, compro l' anell casi sense regatejar, torno
á sortir y presentantli la joya li dich:—Fássim lo
favor d' acceptarla.—Gracias, 'm contesta, pre-
nent l' anell ab molta tranquilidat.—Ara, vaig
anyadir jo, espero que...—¿Qué? va fer ella ani-
mantme ab las sevas miradas de foch: ¿qué es lo
que espera?—Que 'm permeterá que la visiti...—
Cabalment jo anava á demanarli: demá á las

PORVENIR D'EL LICEO.

Los cantants sempre exigents,
lo públich sempre vol bó...
¡Al últim la pobra Empresa
haurá de donals'hi aixó!...

quatre tindrè un verdader gust en véurel; Jovellanos, 72, primer...

—¡Quina victoria més ràpida! Ni las de César...

—Espérat; guarda 'ls comentaris pèl final, si acàs, que ara podries aplicarlos malament.

—Continúa, donchs.

—Avuy á las tres y mitja hi sortit de casa, com un nen qu' estrena unas sabatas novas. Sentia la mateixa emoció que deuen sentir las ánimas dels benaventurats al encaminarse á la gloria. No sabia ahont posava 'ls peus, no veyá á ningú, no pensava en altra cosa qu' en lo primer pis que anava á visitar, en lo niu de la mèva arrogant conquista. A las quatre en punt hi trucat á la porta. Surt la criada á obrirme... —¿Qui demana? —Llavors m' hi trobat ab que encare ni sabia 'l nom; pero hi donat perfectament las senyas: una senyora jova, rossa, alta, ben formada... —Entri, ha dit la minyona: al moment

surtirá... En efecte: un minut més tart se 'm presenta la encisadora conquista del carrer de Fernando, pero més divina, més angelical, més arrebatadora que 'l moment en que la vaig conèixer... ¡Ay!

—¿Qué?

—Ara vè 'l bo.—Passi, passi... 'm diu ab refinada amabilitat: me sembla que per lo que havém d' enraonar, en lloch estarém millor que en lo mèu salonet... —Atravessém sis ó set habitacions, régiament adornadas, y al arribar en una gran sala hont apenas hi penetrava la llum, s' atura davant d' una porta, alsa 'l portier, y ab una rialleta diabòlica 'm diu:—¿Vol ferme 'l favor de passar?—Entro, boig d' alegría y de felicitat, dono dos passos... y al mitj del salonet, assentada en una butaca y ensenyantme 'l famós anell del dia anterior... hi veig ¡la mèva mamá...!

—¡Mosca! ¡aquest final si que no me l' esperava!

—Menos l' esperava jo. — ¡Bravo! m' ha dit: ¡bravo! ¿aixís malgastas lo temps, los diners y la juventut? ¿aixís insultas lo nom dels teus pares y la serietat de las senyoras honradas que trobas pèl carrer?... — ¡M' hi quedat mort!...

— ¿Y donchs, qui era aquella bona moxa?

— Una amiga de la mèva mamá, casada ab un magistrat, que 'm coneix de vista y que ha tingut la humorada de riures de mí de la manera més complerta...

— Donchs aprofita lá lliçó. «En viernes ni en mar es no te cases ni te *embarques*...» ni regalis anells á las senyoras que trobis pel carrer... sobre tot, si son conegudas de la tèva mamá...

A. MARCH.

AIXÓ NÓ.

Si soch, cara muller, del teu agrado estimante y guardante bon respecte de mí digas no més que só un subjecte, qu' en cumpli ab mos debers tinch molt cuidado:

Que may per res del mon ab tu m' enfado encare que algún cop no vajas recte, y que al fi t' he posat tan gran efecte qu' es inútil per mí cap foll recado.

Digas per tot arreu que soch bon pare, bon marit, no 'm fa res; pero ni en broma no digas may en lloch que soch bon home.

Aixó no t' ho permeto pas per ara, perque al dia de avuy, segóns jo conto, un bon home no es més que un home tonto.

A. ROSSELL.

COSAS DE MONTANYA.

Lo masover de ca'n Corominas tè més anomenada qu' en Serrallonga. Y no 's creguin qu' en Ton, en l' art del pagés despunti, ni que pèls seus anys siga un jayo venerable, res de aixó; més de un any s' esguerra la cullita per la sèva deixadesa y poch tino y, en quan á inspirar respecte, 'ls quaranta anys que porta ben amagats y alguna de fresca que d' ell se 'n conta, en tot cas podrian fer certa basarda á algún casat que tingués la dona de bon veure.

¿Y donchs, cóm rediastre se ho manega per que 'l sèu nom corri de una pagesia á l' altra y fins ressoni per las casas dels pobles vehins?

Jo 'ls hi diré: 'n Ton de ca'n Corominas es curandero. Anys ha que fa de pagés, empró no li parlin de viandas ni goretts, ni de terras grassas ó magres, perque no hi entén, com aquell qui diu, res; mes, parlintli de ossos trencats, de cuixas desllorigadas, de mals lletjos, de espatllats; preguntantli sobre enfermetats de la melsa, del fetge ó de la freixura; demanantli parer respecte de una dona que tinga mal dalit, esgroguehida y desmenjada, ó de un home que tinga la neulella ensorrada; dónguin toms y giravols en aquesta materia, y *amigu*, allá sentirán teorías que ni 'ls alemanys ab tota la sèva patxorra son capassos de inventar may; llavoras compendrán lo saber de un home fins ahont arriba, y enrahonará de mals y de remeys y de curas maravellosas encare que sigan dugas horas, valentse de uns termes tan rediable entortolligats que sembla mentida que dintre de una closca d' home hi cápiga tanta sabiduria.

Y encare bon tros se n' hi manca per dirho tot, donchs ell, tan bè gureix á las personas com á

las bestias, perque desde la papida de las gallinas fins al mal de fel dels bous ó l' engranament de las eugas, no hi ha marfuga que no conegui millor que 'l manescal més entés.

Un home tan útil y espavilat ¡es clar! ha intervingut en moltes casas, y ningú 'n fa cas si dona la casualitat de véurel entrar molt orella dret y palpa-segur en alguna masía, encare que l' amo siga fora y resti dintre sa muller ben conservada y soleta.

Pero tant y tant va 'l canti á la font que l' últim se trenca, y del mateix modo tant y tant va anar 'l Ton á ca'n Morro-negre y sempre escayantse lo Joan al molt ó á mercat, que comensá á corre un gran rum rum per las casas vehinas; pero ab tot y arribar als oídos de la muller del Ton y del Joan Morro-negre no 'n feren cap cas. no sospitant poch ni molt, l' una ni l' altre que hi ha una classe de banyas que no surten al front.

L' any passat, pèls voltants de Nadal, tota la gent de ca'n Corominas estavan á la vora del foch després de dir lo rosari, quan tot de un plegat, dos cops de anella á la porta gran van fer parar en sech la xerrameca que hi movian.

Era una hora tan intempestiva—las nou ben tocadas—que 'ls gossos que pesavan figas de peus al caliu, 's varen rebatre enrabiats á la porta, 'l bordegás que feya foch va quedar ab la boca oberta y esparverat, y als demás qui més qui menos lo cor los va saltar, sino de por, de sorpresa. Lo bover se cuidá de preguntar qui hi havia, obrir la portella y calmar á la gossada que aixordava ab la sèva cridoria.

Una dona va entrar més morta que viva. Tremolant de fret, mentres se asseya á la vora del foch y acostava mans y peus á la llar riallera per reviscolarse, deya ab veu afadigada y compasiva:

—Ton, correu, correu per l' amor de Déu, veniu á cal Morro-negre, que la Tecla va de mal part... Tota aquesta vetlla que us demana... Fa uns crits que partirian las pedras... Per caritat, veniu y trayéula del mal pas, vos que hi entenéu...

—Llamp de neu... malviatje 'ls esclops de Adam... justament en aquestas horas de nit, ab una fosca com una gola de llop y ab la glassada que cau—anava dihent lo Ton

Per fi, després de renegar y burinejar, de fer mil ganyotas y extranyas magarrufas, los prechs de la enviada 'l varen fer aixecar del escón. Se va posar unas sabatassas ferradas, va encendre un llantió, y rotllantse una manta al coll y agafant un bastonás com una barra de porta, ab una veu més aspre que las servas verdas, va dir á la dona forastera que 's torrava 'ls peus encare:— ¿Veniu ó us quedéu?

Un darrera l' altra varen eixir defora. Feya una fosca espantosa y un fret horrible. 'S necessitava tenir lo cor valent y fortas las camas per arriscarse á fer una hora de camí que hi havia fins á can Morro negro.

Lo bover, tornant de barrar la porta, ab una cara de murri que feya riure y ab un tó màxim va dir:—Ben bè que li está; qui fa 'l mal que se 'l pagui.

QUIM ARTIGAYRE.

¡ARE VEGI!

Diálech molt curiós
que en un café vaig pescar,

entre un conservadó' acérrim
y un acérrim liberal.

Lo primer: —Ja ho sab, Pepet,
'ls turróns m' agradan tant...

—Ja ho sé, ja.

—Vaja, endavini
quins m' agradan més.

—¡Carat!

Sent llaminer, los de yema
de Gijona ó Alicant.

—No, senyor.

—Donchs los de coco,
café, crema ó massapá.

—¡Cá, barret!

—Los de canyella
ó Agramunt.

—¡Nó!

—'Ls de crocant,
de rosa, de neu, de...

—¡Basta!

No ho insertaria may.

Lo turró que més m' agrada
y que més me satisfá,
no es cap dels que ha dit vosté
es lo turró de... ¡l' Estat!

A. LLIMONER.

ACUDITS.

Una mare pregunta al seu fill:

—Noy, ¿á quina hora dius que surt lo tren?

—A las onze de Madrit.

—Vaja, surtint de Madrit á las onze, avants no
arribará aquí, encare tindré temps de anar á di-
nar, y fins á pendre café, ¿veritat Pepeta?

JOSEPH PEP Y C.^a

S' exclamava amargament un avaro de haver
donat distretament una moneda de dos pessetas,
en lloch de una pesa de deu céntims.

—Mestre, ¡qui pogués tenirla aquesta ganga!
—va dirli un minyó que 'l sentia queixarse.

—¿De una cosa aixís ne dius una ganga?—pre-
guntá furiós l' avaro.

—Sí, senyor: perque may hauria pogut donar
vosté las dos pessetas, si sigués com jo, qu' en ma
vida las he portadas á la butxaca.

Al entrar un pagés á casa uns seus parents de
aquí á Barcelona, aquests, sorpresos de la visita,
li preguntaren:

—¿Ab quin tren heu arribat?

—Ab lo cerilla.

—Devéu volgué dí 'l misto —observá un de la
familia.

Y 'l pagés digué:

—Aixó mateix: pero jo sempre he sentit dir que
misto y cerilla tot es hu.

ANTONET DEL CORRAL.

—Escolta, Pauhet, ¿qui 't sembla que gasta
més orgull: lo sol ó la lluna?

—¿Qui vols que 't diga, home?... La lluna.. ¿No
veus que sense saber per qué, ni per qué no, á lo
millor te gira la cara á l' altra banda?

AGUILETA.

Un gitano del Poble Sech tenia al estable dos
burros per vendre, quan un senyor que desitjava
comprarlos, li preguntá si eran joves.

—Ja ho crech—digué 'l gitano:—vegi si son
tendres, qu' encare están per mereixer.

J. CASINOVAS V.

LLIBRES.

LA ESPUMA.—*Novela de costumbres contempo-
ráneas* per ARMANDO PALACIO VALDÉS.—Lo nou
llibre ab que acaba d' enriqueixre la colecció de
Novelistas contemporáneos que ab tant éxit dona
á llum la casa editorial de Henrich y C.^a, suc-
cessora de Ramírez, ó molt nos enganyém ó ha
de cridar poderosament l' atenció del públich.

La Espuma no es més que la canalla que pobla
y anima alguns dels salóns de Madrit, una part
de aqueixa societat daurada, que amaga lo fanch
asquerós de la perversitat y del vici, sota una
capa fastuosa de bon tó y de luxo.

La novela 's desarrolla ella mateixa sense re-
cursos forsats. Tot es natural, tot es viscut. Són
principal alicient, á més dels personatjes trassats
de má de mestre, vius y palpitants, es la pintura
de costúms de l' alta societat madrilenya, sas
reunións, sas festas y sas miserias intimas.

Lo lector assisteix al desarrollo de aqueixa co-
media social, qu' es á un temps naturalista y al-
tament dramática, guiat per un autor com lo se-
nyor Palacio Valdés, que no retrocedeix ni davant
dels quadros més atrevits y que tè sempre sobrat
talent pera fer acceptables las majors cruesas de
la realitat.

En la pintura dels personatjes, en las descrip-
cions, en los diálechs esmaltats de frasses verda-
derament terribles, mostra 'l Sr. Palacio Valdés
sas altas condicions de escriptor, que avuy lo co-
locan entre 'ls de primera fila, y que fan que sas
novelas, apenas publicadas, traspassin las fron-
teras de nostra nació. Si tal ha succehit ab las
que anteriorment ha donat á la estampa, ab ma-
jor motiu succehirá ab *La Espuma*, qu' es entre
totas las sévas sens dupte la millor, la més seria
y la més fonda.

La casa Henrich l' ha publicada esmeradament
impresa y adornada ab notables grabats direc-
tes deguts als artistas Alcázar y Cuchy, los quals
interpretan magistralment y á competencia las
situacions més culminants de la novela.

LA SALA D' ESPERA.—Comedia en un acte y en
prosa, original de D. ANGEL GUIMERA.—Acaba de
veure la llum pública aquesta notable producció
que ab general agrado del públich vé represen-
tantse en lo *Teatro de Novedats*.

RATA SABIA.

PRINCIPAL.

Trafalgar sempre.

Fora de aquesta popular producció, dimecres
vá posarse en escena la titulada *La gente de
pluma*, deguda á la ploma del mateix autor de
Trafalgar.

No haventme sigut possible assistir á aquest
estreno, permétinme aplassar pera la senmana

D. LLEÓ FONTOVA.

AGUTZI.—*La Verje de la Roca.*

L' EMINENT Y MALAGUANYAT ACTOR

D. LLEÓ FONTOVA

GLORIA DE LA ESCENA CATALANA

REPRODUCCIÓ

D' ALGUNS DELS PRINCIPALS PERSONATJES CREATS PER ELL.

(Clichés de don N. Nobas.—Propietat y tiratge de don R. Areñas.)

RAJOLAYRE.—*Los cantis de Vilafranca.*

ARCAIDE.—*Las francesillas.*

NUNC.—*Lo secret del nunci.*

LUCH.—*La rosa blanca.*

SAGRISTÁ.—*La rosa blanca.*

FURA.—*Sota terra.*

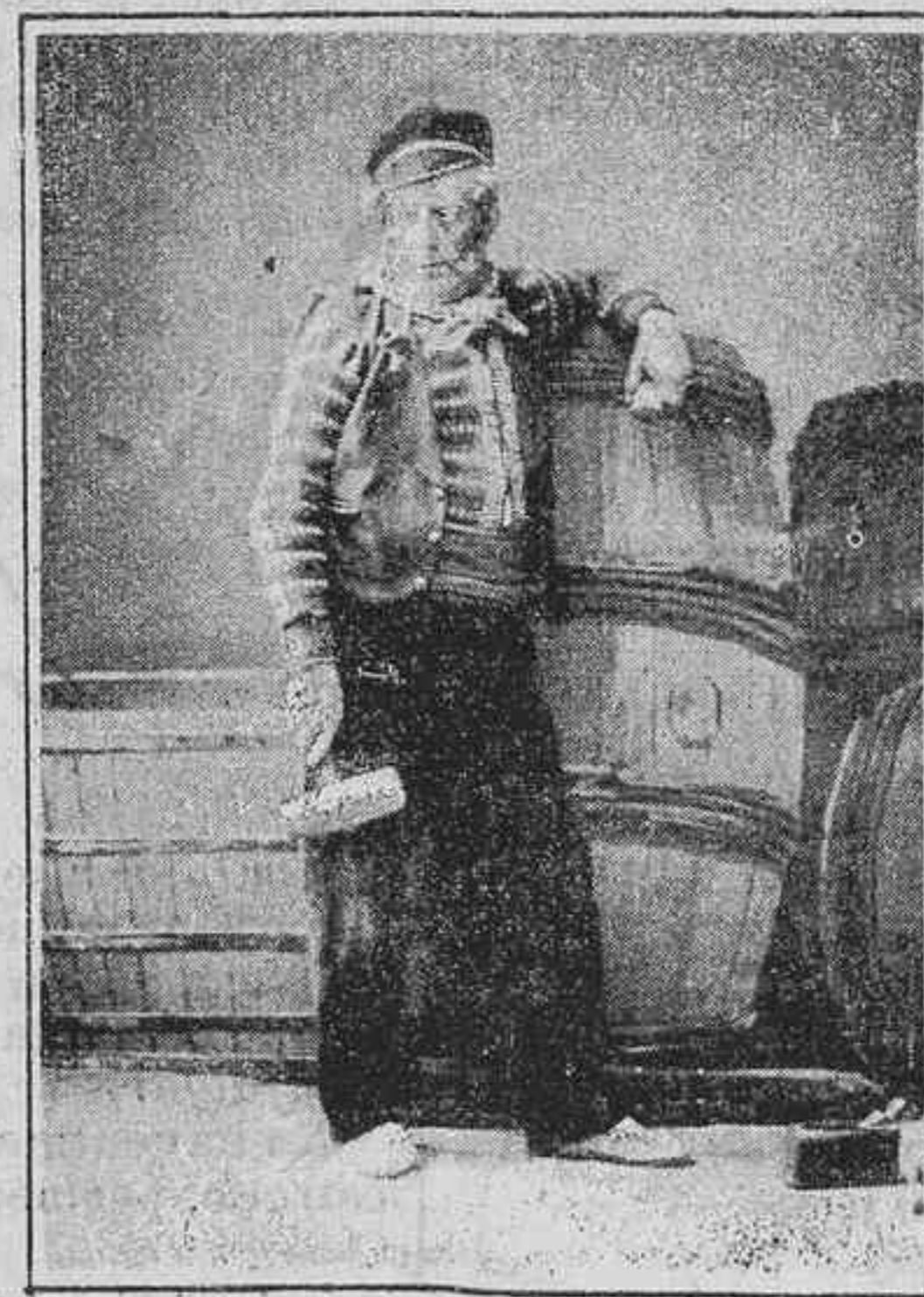
IGNACI.—*Cura de moro.*

M. STANIÉ.—*Lo rovell del ou.*

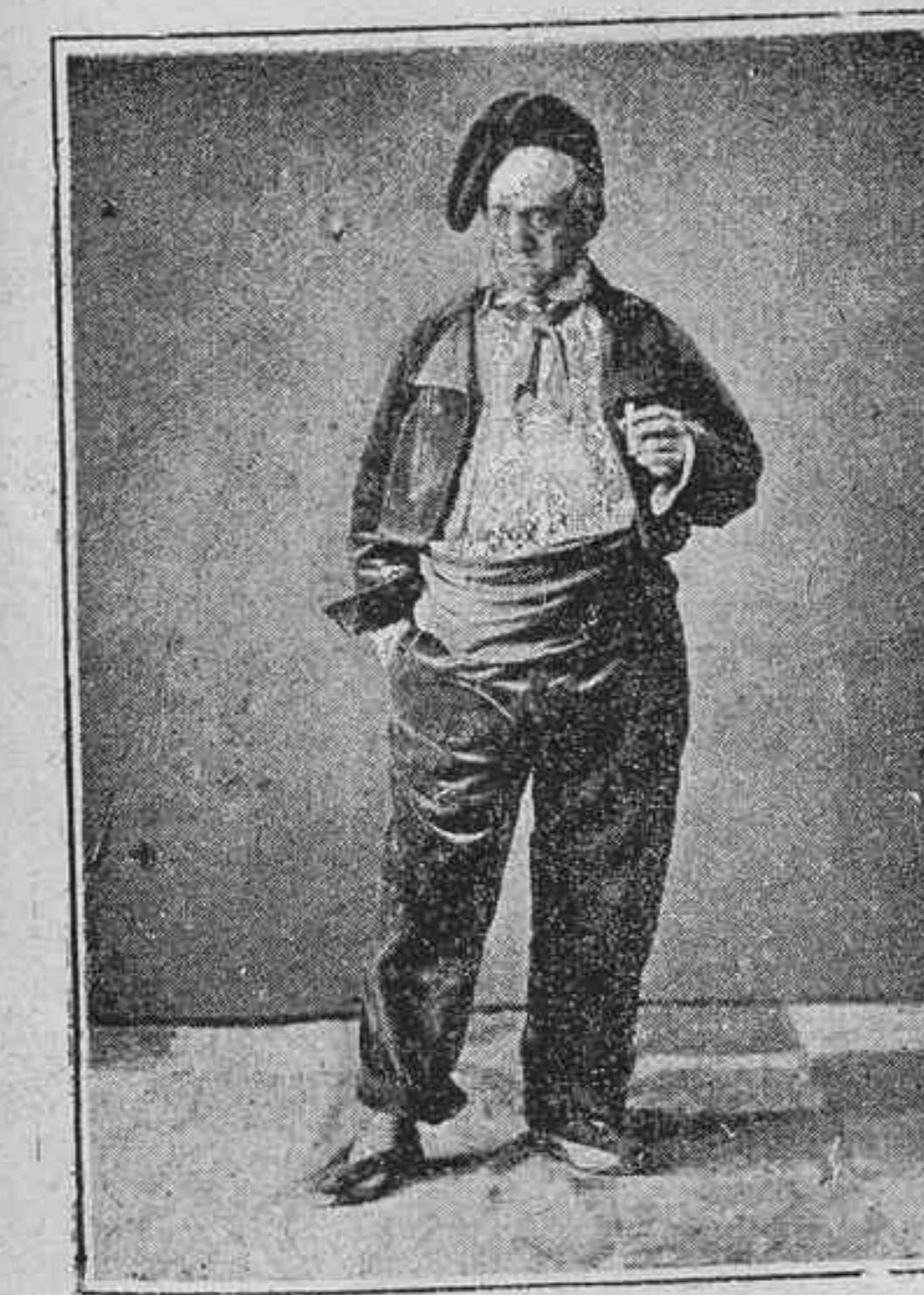
ESQUERRÁ.—*Lo ferrer de tall.*

BOTER.—*La ratlla torta.*

PLAINÉRIA.—*Cofis y mofis.*

LO MOSSO.—*Las pibillas y 'ls hereus.*

BERNAT.—*Las joyas de la Roser.*

ANTON.—*Las calabassas de Monroig.*

próxima lo parlar de aquesta obra nova, de 'n Xavier de Burgos.

LICEO.

A lo millor nos han tirat las portas pèls nassos. S' enten: per lo que respecta á ópera, tota vegada que, segóns afirma la empresa, prompte tornarà á obrir las pera ser posats en escena los balls de gran espectacle, lo primer dels quals, entre 'ls que 's preparan, porta 'l titol de *Rodope*.

En una paraula: avuy com avuy es més fácil trobar una grossa de jochs de bonas pantorrillas, que un tenor de *primo cartello*, capás de treure de apuros á un empresari. Tal es á lo menos lo motiu alegat per l' empresa del Liceo Aixó es lo que 's ha dit desde 'l porticó, tot just ha tancat las portas del teatro.

* *

Pero nosaltres tenim un deute ab lo lector.

En las últimas funcions de la interrompuda temporada vá debutar una artista, aquí completament desconeguda y que per lo tant despertava general curiositat. Parlo de la Arnoldson, una senyoreta noruega, primeta com un filferro; pero hermosa, delicada, aérea com una heroína de balada.

Primera discussió que va entaularse: ¿Es estrella ó no es estrella?

L' empresa, exigint preus una mica superiors als ordinaris, estava per l' afirmativa. Lo públich del tercer y del quart pis, que desde aquellas alturas creu trobarse més prop del firmament y en conseqüencia en millors condicions pera discernir aquests punts de astronomia filarmónica, digué que l' Arnoldson no era tal estrella... y sí, tot lo més, una nebulosa.

Lo fet es que 'l primer dia li fèu pagar una mica car lo petit augment que l' empresa havia introduhit en los preus d' entrada, fent ademés tot lo *inhumanament* possible pera que la nebulosa se convertís en una estrella filant.

Sempre lo mateix: la butxaca ressentida torrantse en contra dels oïdos.

* *

Aixís y tot dech confessar en veu alta la mèva opinió. L' Arnoldson es una notabilitat. Ho es, en lo concepte de saber suplir la forsa de la veu que realment li falta, per una extremada delicadesa en la missió de la mateixa. En la interpretació de *Dinorah* fá gala de una agilitat sorprendent, de una finura maravellosa. Es ademés una figura melancólica, impregnada de tota la poesia que tanca la creació de Meyerbeér.

En un teatro menos gran que 'l Liceo y davant de un públich menos apassionat, menos amant de la brillantés en la execució, de la forsa, del *pinyol*, com vulgarment se diu, l' Arnoldson despertarà sempre l' admiració y provocarà l' aplauso del públich.

Pero aquí no están per delicadesas la majoria de nostres filarmónichs... Y es per aixó, y principalment per l' augment de preus que la diva dinamarquesa no trobá l' acullida que realment se mereix.

Sols en las representacions que seguiren á la primera, en virtut de haverse restablert los preus ordinaris, fou escoltada sense prevenció y jutjada més favorablement. Ja no era la estrella, sino la cantant distinguida.

Una vegada més quedá demostrat que aquí á Barcelona las estrellas corren sempre 'l perill d' *estrellarse*.

ROMEÀ.

Res de nou.

En preparació: *La rondalla del infern*, de 'n Frederich Soler; y *La gran idea* de 'n Simón Alsina y Clos.

VOLI.

Després dels beneficis de 'n Constantí, de 'n Sigler y de 'n Sala Julien, en lo qual hi prengué part la Folgado, lo popular teatro ha donat fi á la temporada de tardor.

Veurém ara ab quin nou registre surt.

NOVEDATS.

La funció de la senmana que 's destaca sobre las demés, es la que la Companyia dedicá al pòrtrat Lleó Fontova, que d' ella formava part.

Apart de representarse algunas obras del repertori, y de llegirse poesias inspiradas de autors cataláns, dedicadas á la bona memoria del difunt, la banda municipal tocá escullidas pesas, y 'l busto del celebrat actor sigué coronat pèls primers artistas de la companyia.

En resúm: una funció molt ben organizada, y verdaderament conmovedora.

* *

La próxima senmana parlarém del nou drama de Ubach y Vinyeta: *La última pena*, estrenat ahir.

CATALUNYA.

La Folgado ha terminat sos compromisos ab aquesta empresa.

Interinament se representan las obras més celebradas del repertori, haventse reproduhit, entre otras: *La cruz blanca*. Pero al mateix temps se preparan nous estrenos.

Entre 'ls que s' anuncian s' hi contan los següents: *La baraja francesa*, *Un tio en Alcalá*, que han d' estrenarse aquesta nit á benefici del Sr. Reig y 'l sainete *Bonitas están las leyes ó la viuda del interfecto*, de qual estreno té l' empresa 'l privilegi del autor.

CALVO-VICO.

La companyia que dirigeix lo Sr. Cuevas ha terminat també 'ls seus compromisos.

Veurém qui la reemplassa.

GAYARRE.

També ha arribat als últims.

Aixó es igual que la cayguda de la fulla.

CIRCO EQUESTRE.

L' única novedat sigué dimecres ab motiu del *meeting* dels republicáns centralistas, en lo qual hi prengueren part los Srs. Salmerón y Azcárate.

Pero aquesta funció política no entra en lo género de la present revista.

Per lo tant deixarém á altres periódichs que 'n parlin.

Nosaltres únicament dirém que alló ja no va ser *Le Carneval sur le glace*... Res de Carnaval, res de glas: molt sol, molt calor y molta animació.

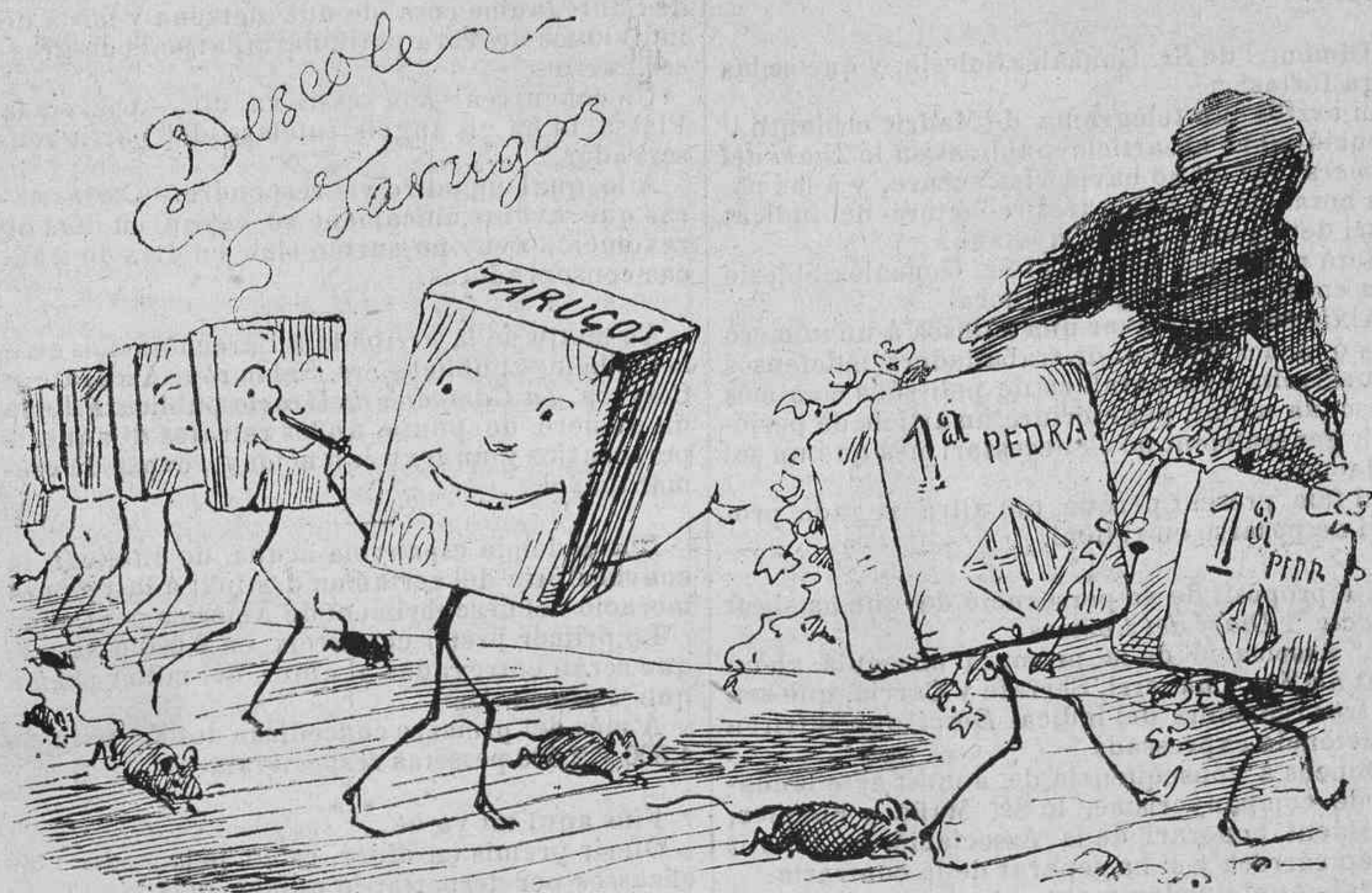
N. N. N.

ANY NOU, VIDA NOVA.

Ara sí que va de bó,
ho faré tal com ho dich
per més que 'm costi fatich:
vida nova: si senyó.

Cansat estich més que may
de mostrarme... tal com soch,
de que 'm tingan en tan poch,
de que 's pensin que só un xay.

TARUGOS Y PRIMERAS PEDRAS.

Ja tornan las cebas vellas,
ja tornan los seus embulls...
¡ay infelis Barcelona,
cóm te farán plorá 'ls ulls!

Tinch ja vist qu' en tota part,
ser franch no porta profit,
ser formal es sé ensopit,
y ser modest sé cobart:

Avuy l' home més panarra,
més taujá, més ignorant,
sura per tot, so's contant
ab una regular barra.

Barra donchs, y sense pó
avant sempre ab brau dalé:
defensar lo que 't convè
sens fer cas de la rahó.

¡Qué vol di' seguir 'l camí
de la vritat, defensant
tot lo que 's bó, just y gran
y soterra tot lo rubí?

No senyor no: ficá 'l nas
per tot arreu, sense solta,
respondre de cop y volta,
no quedar may endetrás,
adular á qui convè
per los fins que dus de cap,
defensar sempre á tot drap
á qui haurás de menesté.
Negar lo qu' has dit fa un quart,
aprofitar l' ocasió
de poguer donarte tó,
exhibirte en tota part.

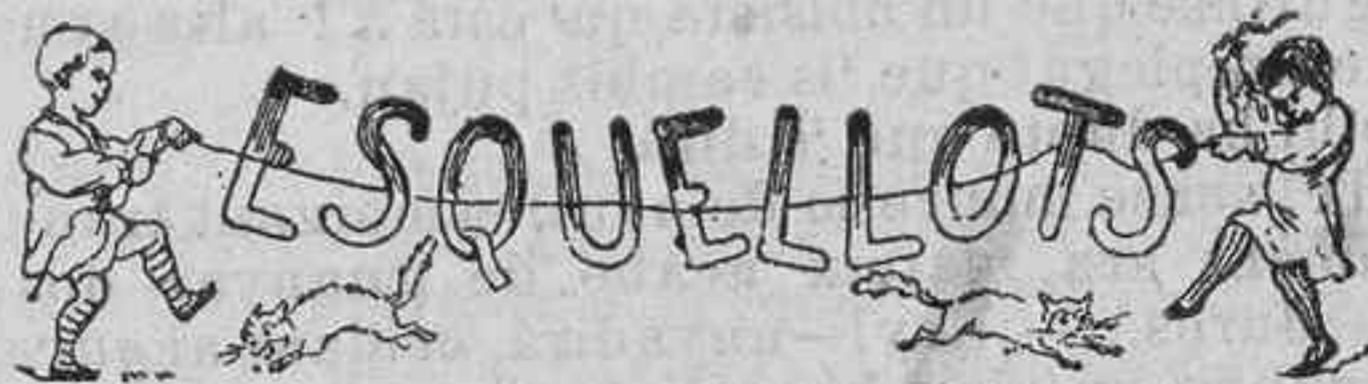
Tenir de bon jonch l' esquena
per doblegarla amatent,
presentante somrient,
saber fingir tota mena
de sentiment y alegría
per cosas que tant te fá,
y adulé sempre, adulé
per guanyar la simpatía
d' aquells sers que tothom sab
que son tant sols... fillaraca,
puig tenen en la butxaca
més saber que dins del cap.

En fi, vaja, balla 'l tó
en que toquin la guitarra:

mol'a barra, molta barra
y primer jo y sempre jo.
Estich resolt, tinch la proba:
vull treure l' ensopiment
que veu en mi tanta gent;
entrém á any nou vida nova

Cada volta qu' un any neix
penso igual del qu' ara penso,
mes á la fi may m' hi llenso,
quedantme sempre 'l mateix.

LL. MILLÀ.

Ab la constitució de la Diputació Provincial
s' ha representat una nova comedia del género
tonto.

Fins perque tot estigués en caràcter, la sessió
va celebrarse de nit, exactament á l' hora ma-
teixa en que tots los teatros funcionan.

Conservadors y fusionistas, renyits á ratos y á
ratos amichs intims, varen representar sense
que 'ls escapés lo riure la farsa que ja tenian en-
sajada. Lo resultat va ser que las escandalosas
eleccions de Barcelona, ab tot y no haverhi per
ahont agafarlas, sigueren aprobadas com la cosa
més pura y més corrent. A continuació conser-
vadors y fusionistas se repartiren los primers
puestos.

President: en Manuel Planas y Casals, conser-
vador.

Vicepresident: en Manuel Henrich, fusionista.
Un nom aquest últim molt apropiat á las cir-

cunstances: Manuel Henrich... M. Henrich... *Me'n rich.*

¡Dimontri de Sr. González Solesio, y que se las pega fortas!

Li arriba un telégrama de Madrit cridantli l'atenció sobre un article publicat en lo *Diari del Comers*, qu' ell no havia vist encare, y á las pocas horas ja hi havia tres redactors del indicat diari detinguts á Sant Gayetano.

Será precis fer present al Sr. González Solesio una cosa que tal vegada ignora.

Aixís com per clavar una pallissa á un número més ó menos crescut de treballadors indefensos se necessita una patuleya de polissóns com més crescuda millor, per escriure un article de periódich generalment no es necessari més que un sol redactor.

Li fem present perque un'altra vegada procuri no posarse en ridícul.

* *

Y á propòsit de la persecució de que ha sigut objecte 'l *Diari del Comers*.

L' Associació de la premsa obsequiá ab un ápat als Srs. Chaverri, Serrate y Carrió, que son los tres redactors del indicat *Diari* que sufriren la detenció expressada.

Donchs á conseqüencia de aquest acte laudable de companyerisme, lo Sr. Mañé y Flaquer, president honorari de la Associació, ha dimitit lo seu càrrech y s' ha separat de la confraria.

Ab lo qual quedan molt mal paradas las obras de Misericordia.

Sols los que antes que periodistas son homes de partit son capassos de negar un modest banquet als que tenen fam y set... de justicia.

Ab lo títul de *Brasserie de la Bourse*, s' ha obert una cerveseria en las immediacions de la Llotja per us dels bolsistas que vulgan favorirla.

A tota hora del dia s' hi servirá menjar, y mentres durí la contractació las oscilacions del cambi anirán apareixent marcadas sobre la lluna de un mirall situat darrera del taulell.

Lo qual sempre resultarà á benefici del amo del establiment.

* *

Figúrinse que un bolsista qu' está á l' alsa veu tot de un plegat que 'ls cambis pujan.

No hi ha dupte que 's dirá:

—Tè, sense moure'm de aquí, esmorzant tranquilament ara mateix acabo de guanyar dos cents duros...—¡Noy!—anyadirá cridant al *garçon*—vinga un altre biftech.

—¿Ab patatas?

—Res de patatas: un biftech ab trufas.

Aixó es segur.

* *

¿Y si l' oració 's fa per pasiva? ¿Si 'l que menja está á l' alsa y 'ls cambis baixan, ó está á la baixa y 'ls cambis pujan?

En aquest cas ganga també per l' amo.

Perque quan lo bolsista vegi que va perdent los diners, li vindrá tal neguit, tal estrenyiment de cor, que per molt golut que siga, deixarà intacta la meytat del esmorzar. No hi ha res que fassá perdre més la gana que una perdua de interessos.

De manera que la tal *Brasserie*, miris pèl cantó que 's vulga, sempre resulta un gran negoci.

Lo divendres passat en lo moment de reunir-se

la Diputació provincial, se veyan en la Plassa de Sant Jaume cosa de una dotzena y mitja de individuos de cara patibularia, armats de grossos garrots.

Un concurrent á la sessió va dir:—Abaix á la Plassa hi ha 'ls àngels tutelars del partit conservador.

A lo qual un altre va respondre:—Ciertas caras que avants únicament se veyan en dias de revolució, avuy no surten sino en dias de traficas conservadoras.

Ab motiu de la arribada á Barcelona dels emponents homes públichs Srs. Salmerón, Azcárate y Cervera, *La Campana de Gracia* publicarà demá un número de punta, ab los retratos d' aquests personatjes y un text intencionat, capás de cremar tot sol.

L' Academia espanyola acaba de publicar la convocatoria del certamen destinat á la conmemoració del descubrimient de América per Colón.

Lo primer premi consisteix en 8,000 pessetas, que serán entregadas al autor del millor poema que 's presenti.

A més del premi se concedirán dos accéssits de 4,000 y 2,000 pessetas respectivament.

* *

Fins aquí tot va bè.

Oferir premis en diner, es un dels medis més eficassos per despertar lo númen dels poetas de talent.

De *talent* en mallorquí, que vol dir gana.

Pero l' Academia espanyola exigeix que l' obra premiada estiga escrita precisament en castellá, y ab aquesta condició quedan descartats un gran número de poetas dels qu' escriuhen en qualsevol dels demás idiomas regionals que 's parlan en la Península.

Com si 'l descubrimient de América fos exclusivament una gloria castellana, en lloch de ser, com es en realitat, una gloria nacional.

La *Vanguardia* tingué dimars la bona idea de reproduhir algunas de las cartas infantils dirigidas als reys d' Orient, y depositadas al efette, en los bussóns del *Siglo*.

N' hi ha de deliciosas, y algunas revelan clarament lo carácter de las criaturas que las firman.

Com per exemple:

«A sus Magestades los Reyes Magos Oriente

»La niña Consuelo Ribas y Camps, desea de Vtas. Magestades los objetos siguientes, prometiendo desde hoy en adelante ser muy buena.

»Unas Ligas, una Muñeca. Una Cocina. Un saquito para ir al colegio. Unos Guantes. Unas Medias. Unas Polacras. Pañuelos de bolsillo, Confitura, Turrónes, Barquillos

»Y todo lo que sea de Vta Real Mtad.

»Fabor que espera y besando Vtra. Real mano se despide hasta otro año vuestra

»Consuelo Ribas Camps.

»Mi casa Tallers 2 4 2.

»Hay nueve balcones.»

Una nena que no ignora que als reys no se 'ls pot escatimar lo tractament.

* *

Un altra:

«A sus Majestades los Reyes Magos Barcelona dia 5 de Enero de 1891.

»Mis queridísimos Reyes Magos ya saben Vs. que siempre les he querido mucho, y eso lo habrán conocido

Vs. en que por más que los demás niños me han dicho que no había Reyes Magos y no los he creído. También me han dicho que Vs. no eran los que echaban las cosas sino los padres pero yo no los he creído porque dije; yo para mí, ellos lo que querían es que no me trajeran á mi nada porque ellos me tenían á mi envidia porque á ellos no les traían nada y ya saben que les quiere de todo corazón

»Pepe Aran Moreno.

»P D

»Eso de traerme cosas lo dejo á la elección de Vs. pero quisiera mejor un belocipede para subirme en él y que cueste poco, y que me eche pocos diges porque mejor queria yo un belocipede que todos los dulces de una confitería porque siempre les pedí un belocipede porque me gusta mucho.»

Un nen que la sab molt llarga. Ell ja ho sab, ja, que ho portan los pares; pero 'l gran qué es tenir un velocipede, vinga de hont vinga.

Una que fa enternir:

«Santoos Reies aser la caridad de llevar al guna cosa en esta provre in no senta.

»Ana Casls y Pasarisa »

Un' altra de molt lacónica, resolta y expresiva.

»Ceridos Reyes Magos.

»Unsaco. Un juego de cafe, un Piano.

»Turrone. Calle de la palma de Santacatalina.

»Maria Guilera.»

La més graciosa:

«Queridos reyes Magos. He sido muy bueno, no he hecho enfadar al papá ni á la mamá así os ruego me regaléis: Una conductora, un agafa papallonas, una gorra de soldado, fira, un coba de butifarras, una escopeta, un sable, un canó, una baldusa, un llapis, una caja de colores, una libreta, soldados de plomo.

»Juanito.»

Lo qu' es si s' arriba á menjar tot lo cove de butifarras, ja ca'l que corrin á buscar al metje.

Desde nostra última nota han aparecut en lo Saló Parés algunas obras importants.

Entre ellas devém fer menció de un hermosisim quadro de Modest Urgell, un crepúscul trist y melancólich, impregnat de aquella poesia comunicativa que parla directament á l' ánima.

Aquesta senmana en Barrau ha exposat alguns quadros inspirats en tipos y escenas de la comarca de Olot.

Son unas quantas notas magistrals, que tenen lo sabor y 'l perfúm de aquella hermosa terra.

Lo Sr. Barrau afirma cada día més la sèva reputació.

Sembla talment que s' haja declarat una epidemia entre 'ls actors del Teatro catalá.

Després de la mort del inolvidable Fontova, ha ocorregut la del modest y laboriós actor senyor Virgili, victima de una pulmonia.

Era un artista de condicions molt apreciables encare que jove, ja vell en la carrera. Altres valen molt menos de lo qu' ells se figuran; en Virgili, al contrari, may se figurá valer tot lo qu' en realitat valia.

Un dia 'm deya somrient ab tristesa:

—En lo Teatro catalá tothom es primer actor, tothom es director d' escena... tothom menos jo.

En aquella modestia y en la conciencia ab que representava sempre 'ls papers que li repartían, ara de traidor, ara d' home bondadós y afable, estava 'l mérit del Sr. Virgili.

EMPLEATS CONSERVADORS.

Lo que feyan los Canuts, per matá 'l ratos perduts.

Lamentém vivament la mort de tant simpálich artista.

Apesar de lo que ha dit la prempsa, al últim s' ha aprobat per l' Ajuntament la proposició obrint una informació perque 'l públich diga si li sembla bè que 's parteixi la Rambla del Mitj, á fi de que 'ls carruatjes, al acabarse las funciones del Liceo no 's vejan obligats á tenir que anar á donar la volta per davant del Teatro Principal.

Jo 'm figurava que 'l mal efecte general que produhí semblant projecte al iniciarse, hauria bastat per no recordarse'n may més.

Pero l' Ajuntament, per lo que 's vèu, no tindrà res més que fer y s' entretindrà matant moscas ab la qua.

O lo qu' es lo mateix, partint Ramblas ab l' imaginació.

L' ópera Falstaff, qu' está escribint actualment en Verdi, diuhen los periódichs italiáns que resulta sumament cómica.

Aixís m' agradan los genis. Com més vells més aixerits y més alegres.

Una conversa que vaig sentir aquest día:

—Ja ca'l que 'ls jugadors vajan alerta. Lo go-

bernador ha donat las ordres més terminants per evitar que 's jugui.

—¿Vols dir?

—¡Vaya! Tant es aixís que fins s' ha prohibit que 's jugui al burro.

— Aixó no vol dir res. Ja se sab que 'ls burros son sempre 'ls que s' emportan las garrotadas... En cambi als caballs se 'ls mima y se 'ls regala.

Per divertirts los inglesos.

Un periodista acaba de ser obsequiat ab una capsa de rapé de plata macissa, com á primer premi alcansat en lo concurs obert per lo periódich semanal de Londres lo *Wirtivind*.

Lo premi estava destinat á premiar al home més lleig de la gran ciutat.

Y ara busquin la filosofia de la cosa.

Regalar á un home lleig una capsa de rapé, sols pot obehir al desitj de recrearse en la lletjesa.

Perque si un home ja de natural es lleig, figúrinse quina cara farà, en quant comensi á ensumar polvo y á repartir estornuts.

Los inglesos son molt formals; pero una vegada posats á fer broma, son terribles.

Un nort americá ha inventat un bastó eléctrich especial, creyentlo cridat á realisar molts grans serveys.

L' us del tal bastó es molt senzill. Basta tocar á una persona ab la virolla oprimint al mateix temps un petit ressort situat dessota 'l puny, per aturdir-la y fer-la caure desplomada.

—Gran medi—diu l' inventor—pera lliurarse de las agressions dels lladres.

Fora veritat, sempre que 'ls lladres no poguesen adquirir bastons de aquesta classe. Perque d' altra manera serán també un medi magnífich pera robar impunement al pròxim.

Un subjecte molt aficionat á exagerarho tot, deya:

—Figureuvos lo mèu pare si 's desafiava sovint, que tenia dos homes á sou ab l' exclusiu objecte de que li servissen de padrins.

Tradubeixo d' un periódich extranjer:

En un àlbum:

«M' hi enriquit fent visitas.»

Doctor Geront.

Una mica més avall:

«M' hi enriquit rebentlas.»

Corá.

Exámen de zoología:

—¿Quina classe de animal es lo mico?

—Un animal quadrumano.

—¿Podria indicarme alguna de las sèvas especialitats més características?

L' alumno, buscant en lo fons de la imaginació:

—¿Alguna especialitat del mico... alguna es-

pecialitat del mico?... ¡Ah! ja 'n tinch una: lo més especial del mico es que si sigüés pianista, podria tocar ell sol, lo piano á quatre mans.

A un altre alumno de la mateixa assignatura, li preguntaren:

—¿Quin es l' animal que ab més facilitat s' adhereix al home? ¿No es lo gos?

—No, senyor—respón l' alumno: n' hi ha un qu' encare s' hi adhereix molt més.

—¿Quin?

—La sangonera.

Entre homes de negoci:

—Tinch l' honor de demanarli la mà de la seva filla.

—¿Pero de quina? Ja sab que jo de fillas ne tinch quatre...

—Qualsevol: la que vosté vulga: 'm quedaré ab lo género que li fassa més nosa al magatzém.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

1. XARADA.—*Do-lo-res.*
2. ANAGRAMA.—*Pobret-Pebrot.*
3. MUDANSA.—*Nana-Nena-Nina Nona.*
4. TRENCA-CLOSCAS.—*Sogra y nora. La parentela.*
5. GEROGLÍFICH.—*Com més deutes més inglesos.*

¿SERÁ VERITAT?

—Me 'n vaig á Fransa: aquí 'm gelo...
—Es un gust que no t' alabo...
—Si allí encara hi fa més fret!
—¡Oh!... Un clavo saca otro clavo...

EMILIA PARDO BAZAN

PARIS

por A. VITU

VERSION CASTELLANA

La obra formará un soberbio volumen, tamaño folio, impreso con verdadero lujo, conteniendo más de 500 páginas de texto y 450 dibujos inéditos, ejecutados por excelentes artistas. Completan la obra 30 hermosos grabados de gran tamaño, un plano de Paris y una carta de sus alrededores.

Constará de 25 á 28 cuadernos, al precio infimo de UNA PESETA el cuaderno.

SUSCRICION PERMANENTE

Lopez-Editor, Rambla del Centro, número 20, Libreria Española.

ARMANDO PALACIO VALDÉS

LA ESPUMA

Novela de costumbres contemporáneas, ilustrada por M. ALCÁZAR y JOSÉ CUCHY

2 tomos, Ptas. 8. Encuadernados en tela y planchas, Ptas. 10.

Segona edició

ALMANACH

DE

LA CAMPANA DE GRACIA

pera 1891

Preu 2 ralets.

F. RESASCO

EN LAS RIBERAS DEL PLATA

Version castellana por

ANTONIO SANCHEZ PEREZ

Un tomo en 8.º, Ptas. 4.

Obra nova

COMEDIA EN TRES ACTES

PER

C. GUMÁ

Preu: DOS pessetas.

NI LA TEVA NI LA MEVA

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútu, & bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravíos, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

XARADAS.

I.

¿Quí no admira al missioner,
al sér de cor religiós
que per lliurar als mortals
vagant sempre va pèl mon?

Ell, despreciant la fortuna,
va *hu* las estepas del nort:
ell *quart-quinta* las duresas
del temps, y 'l fret y calor;
arriscant la sèva vida
per deserts calents com foch,
sentint bullir baix sos peus
l' ardent *prima-quart-dos*,
crusa pahissos salvatjes
sense de *quart* tenir por,
y ab fi tan humanitari,
no tement la sèva mort,
fa brillá' en llunyanas terras
la gran creu del Redemptor.

Ell, olvidant las injurias
qu' aquella gent ferli pot,
als pahissos tropicals
se conforma á *prima-dos*
y portarhi la bandera
de la civilisació.

Deixant de la patria 'ls llars
y entregant *hu* Dèu son cor
digne sempre d' alabansa,
propaga la religió
que 'l Crist consagrà al morir
y es de tots l' admiració.

UN MARIT QUE TÉ GANA

—¿Qué hi estás mirant al diari?
—Si avuy fan lo *Trafalgar*...
—Valdría més que miressis
á quin' hora hem de dinar.

Sa vida pot compararse
á la del *total* devot
que viu sempre solitari
en un *quatre-tres* de mon,
apartat de companyia
y sense cap diversió,
dels sants y divíns preceptes
no apartantse molt ni poch,
y de son joyós esprit
esperant la salvació.

B. PACU MIR.

II.

Aliment es ma *primera*,
article neutre *segona*,
part del cos es la *tercera*,
y veurás que *hu-dos-darrera*
es carrer de Barcelona.

R. PAYÀ DEL MASNOU.

ANAGRAMA.

Avuy al café Condal
jo sol he pres *tot total*.

SARGENTO Y CÁBO DE G.

MUDANSA.

Ab lo bot *Total* anava
al costat de la *Total*,
quan de prompte al mar vaig caure
y *total* vareig cridar.

FRASCUELLILLO.

TRENCA CLOSCAS.

FELIX T. DEULOGUI.

SANS.

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas lo
nom de una vila de la provincia de Girona.

M. F. DE C.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Nom d' home.
8 8 4 2 7 5 1.—Poble catalá.
6 2 1 5 4 2 1.— » »
2 1 3 7 5 1.—Nom de dona.
8 8 4 7 5 1.—Carrer de Barcelona.
3 1 5 4 8.—Nom d' home.
3 4 2 8 1.—Un aucell.
6 7 8 1.—Part del cos humá.
3 4 8 1.—Fruyta.
2 1 8.—Moneda
3 1 2.—Part del globo.
8 1.—Musical.
2 4.— »
1.—Consonant.

B. GINER (a) LLAGOSTA.

ROMBO.

Primera ratlla vertical y horisontal: consonant.—Se-
gona: objecte de fusla.—Tercera: producte agrícola.—
Quarta: animal.—Quinta: eyna de manyá.—Sexta: nom
de dona.—Séptima: vocal.

J. S. FORCADA.

GEROGLIFICH.

×
VII LI
AAA
VII LI
A

F. B. y F.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.